

Avalaht>Kohtuasja algatamine>Vahendus>Lepitamine perekonnaõiguslike vaidluste puhul>Lepitamine perekonnaõiguslike vaidluste puhul

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Swipe to change

horvaadi

Lepitamine perekonnaõiguslike vaidluste puhul

Horvaatia

LEPITUS

1. novembril 2015 jõustus Horvaatia Vabariigis uus perekonnaseadus (*Obiteljski zakon*) (*Narodne novine* (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne) nr-d 103/15 ja 98/19). See koosneb kümnest eraldi osast, millest seitsmes osa reguleerib kohustusliku nõustamise ja perelepituse valdkonda.

Kohustuslik nõustamine aitab pereliikmetel sõlmida kokkuleppeid peresuhte kohta. Erilist tähelepanu pööratakse lapse seotud peresuhte kaitsele ning kokkuleppe saavutamata jätmise õiguslikele tagajärgedele ja sellise kohtumenetluse algatamisele, milles otsustatakse lapse isiklike õiguste üle.

Kohustuslikku nõustamist viib läbi Horvaatia sotsiaaltöö instituudi (*Hrvatski zavod za socijalni rad*) asjaomase esinduse eksperdirühm, võttes arvesse lapse alalist või ajutist elukohta või abikaasade või vabaabielukaaslaste viimast ühist alalist või ajutist elukohta. Perekonnaseaduse kohaselt ei tohi enne täite- ja tagamismenetluse algatamist kohustuslikku nõustamist läbi viia. Pereliikmed osalevad kohustuslikus nõustamises isiklikult ja volituseta.

Kohustuslikku nõustamist korraldatakse: 1) enne abielulahutuse menetluse algatamist abikaasade vahel, kellel on ühine alaealine laps, ja 2) enne muu kohtumenetluse algatamist vanemliku hooldusõiguse teostamise ja isikliku suhte osas lapsega. Enne abielulahutuse menetluse algatamist ei korraldata kohustuslikku nõustamist abikaasa või mõlema abikaasa suhtes: 1) kes on ilma jäetud lepingute sõlmimise õigusest, kui nad isegi eksperdi abiga ei suuda mõista protsessi tähendust ja tagajärgi, 2) kelle otsustusvõime on häiritud või 3) kelle alaline või ajutine elukoht on teadmata.

Kohustuslik nõustamine algatatakse ühe poole taotlusel, mis esitatakse sotsiaalhoolekandekeskusele kirjalikult või suuliselt. Kohustusliku nõustamise taotluse saamisel on sotsiaalhoolekandekeskus kohustatud korraldama kohtumise ja kutsuma pooled kokku. Erandjuhul, kui sotsiaalhoolekandekeskus leiab, et antud asjaoludel ei oleks ühiskoosolek kasulik või kui üks või mõlemad pooled seda põhjendatult taotlevad, kavandatakse ja viiakse pooltega läbi eraldi vestlused.

Perelepitus on protsess, milles pereliikmed osalevad vabatahtlikult. Erandina on kohustuslik esimene perelepituskohutamine enne abielulahutuse menetluse algatamist.

Perelepitus on protsess, milles pooled püüavad perevaidlusi ühe või mitme perelepitaja abiga kokkuleppeliselt lahendada. Perelepitaja on erapooletu ja eriväljaõppega isik, kes on kantud perelepitajate registrisse. Perelepituse peamine eesmärk on kehtestada lapse ühise vanemliku hoolitsuse kava ja muud lapsega seotud kokkulepped. Lisaks selle eesmärgi saavutamisele võivad pooled perelepituse käigus kokku leppida ka muudes varaga seotud ja muudes küsimustes.

Perelepitust ei toimu: 1) juhtudel, kui sotsiaalhoolekandekeskuse eksperdirühm või perelepitaja leiab, et abikaasade võrdne osalemine perelepituse protsessis ei ole koduvägivalla tõttu võimalik; 2) kui üks või mõlemad abikaasad on ilma jäetud lepingute sõlmimise õigusest, kui nad isegi eksperdi abiga ei suuda mõista protsessi tähendust ja õiguslikke tagajärgi; 3) juhul, kui ühe või mõlema abikaasa otsustusvõime on häiritud, ja 4) juhul, kui abikaasa ajutine või alaline elukoht ei ole teada.

Perelepitust võib kohtumenetlusest olenemata läbi viia enne kohtumenetluse algatamist, sellise menetluse ajal või pärast selle lõppu. Perekonnaseaduse kohaselt ei tohi enne täite- ja tagamismenetluse algatamist perelepitust läbi viia. Erandina võib kohus lapsega isikliku suhte loomise eesmärgil toimuva täitemenetluse käigus teha pooltele ettepaneku alustada perelepitust. Seega võib kohus pärast poolte küsitlemist ja juhtumi asjaolusid arvesse võttes täitmisele pööramise kolmekümne päeva võrra edasi lükata ja nõuda, et lapsega räägib kutseline isik, või teha pooltele ettepaneku alustada perelepitust, et lahendada vaidlus kokkuleppe saavutamise teel; vajaduse korral võib kohus teha otsuse, milles täpsustatakse üksikasjalikumalt isikliku suhte kasutamist kutselise isikuga peetava vestluse või perelepituse ajal, kuid kohus ei tee seda, kui perelepitust üritati edutult või kui on vaja kiiresti tegutseda. Perelepitaja ja teised perelepituses kaasatud isikud on kohustatud hoidma saladuses konfidentsiaalset teavet ja andmeid, millest nad said teada perelepituse käigus seoses kolmandate isikutega, välja arvatud järgmistel juhtudel: 1) kui teavet on vaja edastada kokkuleppe saavutamiseks või täitmiseks või 2) kui teabe edastamine on vajalik sellise lapse kaitsmiseks, kelle heaolu on ohus, või selleks, et kõrvaldada isiku vaimse ja füüsilise puutumatuse tõsise rikkumise oht. Perelepitaja on kohustatud teavitama pooli konfidentsiaalsuse põhimõtte ulatusest.

Perelepituse käigus saavutatud kokkuleppe kohta on perekonnaseaduses sätestatud, et ühise hooldusõiguse kava või muud perelepituse käigus saavutatud kokkulepped peavad olema kirjalikus vormis ja allkirjastatud kõigi poolte poolt ning et need on samaväärsed täitmisele pööratava dokumendiga, kui kohus kiidab need poolte ettepanekul heaks hagita menetluses.

Kui pooled ei jõua ühise hooldusõiguse kava või muu vaidlusaluse peresuhte osas kokkuleppele, märgib perelepitaja perelepituse peatamise aruandes, kas mõlemad pooled on aktiivselt osalenud. Aruanne perelepituse peatamise kohta edastatakse osalejatele. Perelepitaja esitab perelepituse peatamise aruande kohtule, kes peatas menetluse perelepituse menetluse tõttu.

Juhul, kui pooled teevad kohtumenetluse käigus ettepaneku lahendada vaidlus vastastikusel kokkuleppel perelepituse teel, võib kohus menetluse peatada, millisel juhul määrab kohus kolmekuulise tähtaja, mille jooksul pooled võivad püüda lahendada vaidlust perelepituse käigus. Kui kohus leiab kohtumenetluse käigus, et perekonnavaidluses on võimalik jõuda vastastikusele kokkuleppele, võib ta teha pooltele ka perelepituse ettepaneku. Kui pooled nõustuvad alustama perelepitust, peatab kohus menetluse ja määrab kolmekuulise tähtaja, mille jooksul pooled võivad püüda lahendada vaidluse perelepituse käigus. Kui pooled ei suuda kohtu määratud perelepituse läbiviimiseks ettenähtud kolmekuulise tähtaja jooksul perelepituse käigus vaidlust lahendada või kui pooled teevad ettepaneku jätkata kohtumenetlust enne selle tähtaja möödumist, jätkab kohus menetlust. Enne menetluse peatamise üle otsustamist on kohus kohustatud hindama, kas juhtudel, kus otsustatakse lapse õiguste ja huvide üle, on peatamine kiireloomulise tegutsemise vajadust arvesse võttes asjakohane.

Perelepituse protsessis on perelepitaja kohustatud osalisi teavitama, et nad peavad hoolitsema lapse heaolu eest, ning vanemate nõusolekul võib ta lubada lastel väljendada perelepituse käigus oma arvamust.

Perelepitust läbi viinud perelepitaja ei tohi osaleda kirjalike eksperdiarvamuste andmises või hinnangute andmises perekonna kohta ega osaleda mis tahes muul viisil kohtumenetluses, milles lahendatakse perelepituses osalenud poolte vaidlus, välja arvatud seaduses sätestatud juhtudel.

Kui perelepitust teostavad sotsiaalhoolekandesüsteemis töötavad perelepitajad, ei maksa pooled perelepitajate töö eest tasu. Kui perelepitust korraldavad perelepitajad väljaspool sotsiaalhoolekandesüsteemi, kannavad pooled nende osalemiskulud.

Lepitust käsitlevaid sätteid kohaldatakse perelepituse protsessis asjakohasel viisil.

Täpsemalt vt:

perekonnaseadus (NN nr-d 103/15 ja 98/19)

kohustusliku nõustamise eeskirjad (*Pravilnik o obveznom savjetovanju*; NN nr123/15)

perelepituse eeskirjad (*Pravilnik o obiteljskoj medijaciji*; NN nr-d 123/15, 132/15 ja 132/17)

lepitusseadus (*Zakon o mirenju*; NN nr 18/11)

Viimati uuendatud: 03/01/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.